

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

© Revak Kitabevi, 2016
Tüm hakları Revak Kitabevi'ne aittir.
Sertifika No: 23108

Revak Kitabevi: 36
Hurûflik Serisi: 1

Hakikatlere Giriş

Orijinal ismi: *Mukaddimetü'l-Hakâyık*

Seyyid Nesîmî

Yayına Hazırlayan
Fatih Usluer

ISBN: 978-605-65943-8-0
1. Baskı: Kasım, 2016
Kapak Tasarımı: Togay Kazım Ataç
Sayfa Düzeni: Revak Kitabevi

Baskı & Cilt: Step Ajans Matbaacılık Ltd. Şti.
Göztepe Mah. Bosna Cd. No:11
Mahmutbey-Bağcılar, İstanbul
Tel: 0212 446 88 46 E-mail: stepajans@stepajans.com
Matbaa Sertifika No: 12266

Besmele: "*Bismillâhirrahmânirrahîm*"
Seri Levhası: "*Fazl isminin insân-ı kâmil vechinde temsil*"

<http://www.revakkitabevi.com>
Adres: Aziz Mahmut Hüdayi Mahallesi
Tepsi Fırın Sokak. Şifa Apt. 12/3
Üsküdar, İstanbul
Tel: 0216 342 47 97 Fax: 0216 342 95 92
E-mail: info@revakkitabevi.com

HAKİKATLERE GİRİŞ

[Mukaddimetü'l-Hakâyık]

Seyyid Nesîmî

Yayına Hazırlayan

Fatih Usluer

Revak Kitabevi

İstanbul, 2016

Fatih Usluer 1976 yılında İzmir'de doğdu. 1999 yılında Boğaziçi Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nden mezun oldu. Manisa'da Molla Müşerref'ten ve Muradiye Medresesi'nde Ahmet Pak ve İbrahim Kurşun'dan Arapça ve Fıkıh okudu. 2002 Yılında Paris Sosyal Bilimler Akademisi (EHESS)'nden Tarih alanında Yüksek Lisans derecesini aldı. Kum medreselerinde, Arapça, Şia Fıkıhı ve İslâm Tarihi okudu. 2007 yılında EPHE-Sorbonne'dan Düşünce Bilimleri alanında Doktora derecesini aldı. 2007 yılından beri TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi'nde şerh dersleri vermektedir.

İÇİNDEKİLER

Önsöz / i

Seyyid Nesîmî ve Mukaddimetü'l-Hakâyık / iii

I. Hakikatlere Giriş / 3

(Sadeleştirilmiş Metin)

II. Mukaddimetü'l-Hakâyık / 57

(Orijinal Metin-Transkripsiyon)

Kaynakça / 103

ÖNSÖZ

Hurûflilik, on dört yıldır hayatımın merkezinde yer almaktadır. Çoğu zaman günümün yarısını alan konu üzerindeki çalışmalarım, herhâlde Rahmân'a kavuşuncaya kadar devam edecek. Bu durumdan kaynaklanan şikâyetlerimin, kabz hâlimden mütevellid olduğuna ve Hakk'ın gücüne gitmeyeceğine inanıyorum. Bugüne kadar yayınlanan çalışmalarım, yayınlanmayı bekleyenlerin yanında cüz'î bir yekûn oluşturuyor. Lütüflarından dolayı Kudret-i Hakîkî'ye şükürler olsun.

Mukaddimetü'l-Hakâyık'ın, Fazlullah Esterâbâdî'nin halifelerinden Seyyid İmâdüddîn Nesîmî'ye âidiyeti tartışılmıştır ve tartışılmaya devam edecektir. Eser edebî açıdan incelendiğinde, ilk etapta burada yer alan cümlelerin yazarı ile Nesîmî Dîvânı'nın sahibinin aynı kişiler olmadığı söylenebilir. Ancak bilinmesi gerekir ki, *Mukaddimetü'l-Hakâyık*, Anadolu sahası Türkçesiyle ve Hurûfliğin temel prensiplerini anlatmak için yazılmış bir eserdir. Bu açıdan bakıldığında, eserin Seyyid Nesîmî hazretleri tarafından yazılmış olması, hiç de yadırganacak bir durum değildir. Eserdeki fikirlere, Hz. Fazlullah'ın eserlerinde de rastlanması, eserin içerik olarak da Seyyid Nesîmî'ye âidiyetini mümkün kılmaktadır. Çok sayıdaki yazma nüshada, eserin adının *Mukaddimetü'l-Hakâyık*, yazarının Seyyid Nesîmî olduğunun söylenmesi de, asırlardır tekrarlanan bir yanlış olmasa gerek.

Mukaddimetü'l-Hakâyık, sadece yazarı itibariyle değil, yazıldığı dönem ve içeriği itibariyle de mühim bir eserdir. Gerek dili gerekse konuları açısından, Hurûflilik tarihinin ilk dönemlerinde yazıldığı anlaşılan eser, Hurûfliğin Anadolu sahasında yayılmasında önemli bir rol oynamıştır. Bu hususu, nüshalarının fazlalığından da anlayabiliyoruz. Eserin içeriği hakkında aşağıda malûmat vereceğiz,

Seyyid Nesîmî
ve
Mukaddimetü'l-Hakâyık
(Hakikatlere Giriş)

Seyyid Nesîmî'nin hayatı hakkında söylenenler, onun gerçek ismi, doğum-irthâl tarihleri ve nereli olduğu ile sınırlı kalmıştır. Bunlar hakkında çelişkili birçok rivâyet, dilden dile dolaşan Seyyid Nesîmî hikâyeleriyle süslenmiş ve Seyyid Nesîmî hazretleri üzerine yapılan araştırmaların oldukça arkaik bir görüntü sergilemesine neden olmuştur. Bu araştırmalarda, Hz. Nesîmî'nin asıl isminin ne olduğu, nerede ve ne zaman doğduğu, nerede ve hangi tarihte şehid edildiği, tam bir muammadır. Hatta asılarak mı yoksa derisi yüzülerek mi şehid edildiği, yoksa asıldıktan sonra mı derisinin yüzüldüğü hakkında bile mebzul rivâyetler bulunmaktadır. Bazıları bu bilgilere, vücudunun parçalara ayrıldığını eklemişler; bazıları da onun, yüzülmüş derisini omuzuna atarak, şehrin kapısından çıkıp gittiğini söylemiştir.

Durumun vehametini ortaya koymasından, Seyyid Nesîmî hazretlerini, bahsettiğimiz eldeki bilgilere göre tanıtmak gerekirse; asıl adı, İmâdüddin¹, Ali², Muslihüd-

---

¹ Kınalızâde Hasan Çelebi, *Tezkiretü'ş-Şu'arâ*, Ankara, TTK, 1983, c. II, s. 985; Hacı Mirza Hüseyin Fesat, *Fars-nâme-i Nâzırî*, Tahran, 1313, c. II, s. 151-152; Emir Hüseyin, *Mecâlisü'l-Uşşâk*, Kanpur, 1314, s. 162-164; Latîfi, *Tezkire-i Latîfi*, İstanbul, İkdâm, 1314, s. 332-333'den aktaran Ayan, *Nesîmî Dîvânı*, 1990, s. 12-13.

² Tabbâh, Muhammed Râgıb el-Halebî, *A'lâmü'n-Nübelâ bi-Târîhi Halebi'ş-Şehbâ*, 1925, c. III, s. 15'den aktaran Kürkçüoğlu, *Seyyid Nesîmî Dîvânından Seçmeler*, s. II.

Hakikatlere Giriş

[Mukaddimetü'l-Hakâyık]

Bismillâhirrahmânirrahîm.

Hız. Peygamber şöyle buyurmuştur: “Fâtiha yedi *âyet*-tir, onlardan biri besmeledir.”⁵³ Diğer bir hadîsinde de, “Namaz ancak Fâtiha ileldir.”⁵⁴ buyurur. Hız. Ali (k.v.) ise, “Allah’ın tüm esrarı, semavî kitaplardadır. Semavî kitaplardaki her şey, yüce Kur’ân’dadır. Yüce Kur’ân’daki her şey, Fâtiha Sûresi’nde ve Fâtiha Sûresi’ndeki her şey, besmelededir. Besmelede bulunan her şey, besmelenin *be* harfinde ve onda bulunan her şey, *be*’nin altındaki noktadadır. Ben de, *be*’nin altındaki noktayım.” buyurmuştur.

Müminlerin Emîri ve Muttakîlerin İmâmı Hız. Ali (k.v.), Allahu Teâlâ’nın bütün sırlarının gökten inen kitaplarında, yani Tevrat, Zebur, İncil ve suhuflarda olduğunu söylemiştir. Allah’ın bu kitaplarda olan tüm sırları, Kur’ân’da vardır. Kur’ân’da olan her şey, Fâtiha Sûresi’nde vardır. Fâtiha Sûresi’nde her ne var ise, besmelede vardır. Besmelede olan her şey, besmelenin *be* harfinde ve onda olan her şey de *be*’nin noktasında vardır. “Ben, *be*’nin altındaki o noktayım.” buyuruyor.

Şimdi ey tâlip! Allah’ın tüm sırlarının semavî kitaplarda, Kur’ân’da ve Fâtiha’da nasıl bulunduğunu, bunların aynı zamanda Fâtiha’nın başındaki besmelede, besmelenin başındaki *be* harfinde ve o *be* harfinin altındaki noktada ne şekilde bulunduğunu, İmâm Ali’nin de (a.s.) nasıl o nokta olduğunu bilmek gerekir.

⁵³ Bkz.: Allâme Meclisî, *Bihâru'l-Envâr*, Beyrut, Müessese El-Vefâ, h.k. 1404, c. LXXXIX, s. 227.

⁵⁴ Bkz.: Muhaddis Nûri, *Müstedrekü'l-Vesâil*, Kum, Âli Beyt, h.k. 1408, c. IV, s. 158.

Teâlâ, “Derileri piştikçe azabı duysunlar diye, kendilerine başka deriler vereceğiz. Çünkü Allah gerçekten çok güçlüdür, hüküm ve hikmet sahibidir.”²⁰² buyurur. Allah’a sığınırız. O, kullarına karşı çok merhametlidir.

“Rahmân ve Rahim olan Allah’ın adıyla. Elif, Lâm, Mîm. İşte o kitap, bunda şüphe yok, muttakiler için hidâyettir. Onlar ki gayba îman edip namazı doğru kılarlar ve kendilerine verdiği-miz rızıktan harcarlar. Ve onlar ki hem sana indirilene îman ederler, hem senden önce indirilene. Âhirete de bunlar kesinlikle îman ederler. Bunlar, işte Rabblerinden bir hidâyet üzerindedir-ler ve bunlar işte felâha erenlerdir.”²⁰³ Bu âyetlerde, “onlar ki” ile başlayıp “felâha erenlerdir” kısmına kadarki cümleler, yetmiş üç fırkadan, kurtuluşa eren tek fırka hakkında söy-lenmiştir. Onlara *elif-lâm-mim* hidâyet eder. *Elif-lâm-mimin* kendisine hidâyet etmediği kişi, kurtuluşa erenlerden ol-maz ve ateş ehliendir. Yani Âdem (a.s.)’e secde etme-yen, Şeytan’a tâbi olandır. Allah’ın sûretini ve Rahmân’ın sûretini inkâr etmiş, Hakk’tan yüz çevirmiş ve ebedî lâne-te müstehak olmuştur. Onlara uyanlar da ateş ehlienden olurlar.

“Senin izzet sahibi Rabbin, onların vasıflandırmalarından (zanlarından) Sübhan’dır (münezzektir). Ve gönderilen resûlle-re selâm olsun. Ve âlemlerin Rabbi olan Allah’a hamd olsun.”²⁰⁴ Allah’ın salâtı, Efendimiz Hz. Muhammed’e ve tüm âlinin üzerine olsun.

²⁰² Kur’ân-ı Kerîm, (4: 56).

²⁰³ Kur’ân-ı Kerîm, (2: 1-5).

²⁰⁴ Kur’ân-ı Kerîm, (37: 180-182).

Mukaddimetü'l-Hakâyık

[1b] Bismi'l-lâhi'r-raḥmâni'r-raḥîm ḳâle'n-Nebiyyu 'aleyhi's-selâm Fâtiḫatü'l-Kitâbi seb' a âyâtun ihdâhunne bismi'l-lâhi'r-raḥmâni'r-raḥîm ve ḳâle 'aleyhi's-selâm lâ ṣalâte illâ bi-Fâtiḫati'l-Kitâbi ve ḳâle 'Alî kerrema'l-lâhu vecheh cemî' u esrâru'l-lâhi Te'âlâ fî kütübî's-semâviyyeti ve cemî' u mâ fî kütübî's-semâviyyeti fi'l-Ḳur'âni'l-Azîmi ve cemî' u mâ fi'l-Ḳur'âni'l-Azîmi fî Fâtiḫati'l-Kitâbi ve cemî' u mâ fî Fâtiḫati'l-Kitâbi fî bismi'l-lâhi ve cemî' u mâ fî bismi'l-lâhi fî bâ-i bismi'l-lâhi ve cemî' u mâ fî bâ-i bismi'l-lâhi fî noḳḫati bâ-i bismi'l-lâhi ve ene noḳḫatun taḫte'l-bâi.

Emîru'l-Mü'minîn ve İmâmü'l-Müttaḳîn 'Alî kerrema'l-lâhu vecheh buyurmuşdur kim, Allâh Te'âlâ'nuñ cemî'-i esrârî gökden inen kitâblarındadır, ya' nî Tevrât'da ve Zebûr'da ve İncîl'de ve şuhûflarda. Ve cemî'-i esrârü'l-lâh ki bu kitâblarda vardır, cümlesi Ḳur'ân'da vardır ve her ne kim Ḳur'ân'da vardır Fâtiḫatü'l-Kitâb'da vardır ve her ne kim Fâtiḫatü'l-Kitâb'da vardır, bismi'l-lâhda vardır ve her ne kim bismi'l-lâhda vardır, bismi'l-lâhuñ bäsında vardır ve her ne kim bäsında vardır, bânuñ noḳḫasında vardır ve ben ol noḳḫayum ki bânuñ altındadır.

İmdi iy ḫâlib bilmek gerek ki ne vechle [2a] ve ne keyfiyyetle cemî'-i esrârü'l-lâh ki kütüb-i semâviyyede gelmişdür, Ḳur'ân'da nice mevcûddur ve her ne kim Ḳur'ân'da mevcûddur, Fâtiḫatü'l-Kitâb'da ne vechle mevcûddur ve her ne kim Fâtiḫatü'l-Kitâb'da mevcûddur, bismi'l-lâhda ne vechle mevcûddur ve her ne kim bismi'l-lâhda mevcûddur, ne vechle bäsında mevcûddur ve her ne kim bäsında mevcûddur, ne vechle noḳḫasında mevcûddur ve ben ol noḳḫayım ki bânuñ altındadır didi.

Eger bir kişi eyide kim ben Müselmānum ve Ḳur'ân'ı bu keyfiyyetle bilmemişim ve tanımamışım ki her ne Ḳur'ân'da mevcûddur Fâtiḫatü'l-Kitâb'da ne vechle mevcûddur, Fâtiḫatü'l-Kitâb'ı tanımamış ola. Ve her kim Fâtiḫatü'l-Kitâb'ı tanımamış ola anuñ namâzı dürüst olmaya ki lâ ṣalâte illâ bi-Fâtiḫa-